

δυνατός

δυνατός, -ή, -ό, επίθ. [<αρχ. δυνατός], ο δυνατός. **1.** το αρσ. στον πλ. ως ουσ. **οι δυνατοί**, αυτοί που είναι ισχυροί πολιτικοί, στρατιωτικοί ή οικονομικοί παράγοντες και εξουσιάζουν σε αντιδιαστολή με όλους αυτούς που είναι ανίσχυροι πολιτικά, στρατιωτικά ή οικονομικά: «οι δυνατοί εξουσιάζουν τους λαούς της γης». **2.** ουδ. ως ουσ. **το δυνατό**, οτιδήποτε μπορεί να πραγματοποιηθεί: «ό,τι είναι δυνατό θα το κάνω». (Λαϊκό τραγούδι: **δυνατά** δυνατά, γίναν όλα δυνατά τ' αδύνατα). **3.** το ουδ. στον πλ. ως ουσ. **τα δυνατά**, με τις κτητ. αντων. μου, σου, του, της, μας, σας, τους, των, το ανώτερο που μπορεί να αποδώσει, η μέγιστη δράση που μπορεί να αναπτύξει κάποιος. Επίρρ. **δυνατά**, με δύναμη, με ένταση, με αντοχή: «έδεσε το σκοινί δυνατά στον πάσαλο || φώναξε δυνατά στην αντίπερα όχθη || αντιστάθηκε δυνατά στις ταλαιπωρίες, ώπου στο τέλος δεν άντεξε και τσάκισε». (Ακολουθούν 22 φρ.).

- αν είναι δυνατό(ν)! βλ. φρ. δεν είναι δυνατόν(ν)(!).

- δεν είναι δυνατό(ν)! έκφραση έκπληξης ή αγανάκτησης, όταν λέγεται ή γίνεται απρόσμενα κάτι που δεν περιμέναμε να ειπωθεί ή να γίνει: «μα είναι δυνατόν! Δε φανταζόμουν ποτέ ν' ακούσω από εσένα αυτά τα πράγματα! || τους πέταξε χειμωνιάτικα στο δρόμο! -Αν είναι δυνατόν!». (Ήταν η προσφιλή έκφραση του πολιτικού Γεωρ. Μαύρου). (Λαϊκό τραγούδι: το προσκλητήριο που σου 'πεσε απ' τα χέρια, όχι, δε γίνεται, **δεν είναι δυνατόν**, εσύ που μου 'ταξες τον ουρανό με τ' αστέρια δε θέλεις στο γάμο σου τώρα να είμαι παρόν).

- βάζω τα δυνατά μου ή βάζω όλα τα δυνατά μου ή βάζω όλα μου τα δυνατά, **α.** εντείνω τη δύναμη, την ορμή, την ένταση, ιδίως στο τρέξιμο: «επειδή οι άλλοι βρίσκονταν ήδη πολύ μπροστά μου, έβαλα όλα μου τα δυνατά για να τους φτάσω». **β.** επιστρατεύω όλες μου τις δυνάμεις, όλες μου τις προσπάθειες για την επίτευξη κάποιου σκοπού: «αν δεν έβαζα όλα μου τα δυνατά, δε θα περνούσα στο πανεπιστήμιο». Συνών. **βάζω φόρτσα**.

- δυνατός χαρακτήρας, βλ. λ. [χαρακτήρας](#).

- είναι γερός και δυνατός, βλ. λ. γερός.

- είναι δυνατό(ν)! βλ. φρ. δεν είναι δυνατό(ν)(!).

- είναι δυνατό(ν) να..., ενδέχεται να..., μπορεί να...: «είναι δυνατόν να φέρω και τον τάδε μαζί μας || μη στενοχωριέσαι που εσύ δεν μπορείς, γιατί είναι δυνατό να εξυπηρετηθώ απ' τον τάδε».

- έκανα το καλύτερο δυνατό, έκανα ό,τι το καλύτερο, ό,τι το συμφερότερο μπορούσε να γίνει για κάποιον ή για κάτι: «νομίζω πως έκανα το καλύτερο δυνατό, που τον έστειλα να σπουδάσει στο εξωτερικό, γιατί το παιδί από μικρό είχε μεγάλη κλίση στη μουσική || νομίζω πως έκανα το καλύτερο δυνατό, που έβαλα τα λεφτά στην τράπεζα και δεν τα ξόδεψα σε ανόητα ξενύχτια και διασκεδάσεις».

- έχει δυνατή μύτη, βλ. λ. μύτη.

- έχει δυνατό αφτί, βλ. λ. αφτί.

- έχει δυνατό μάτι, βλ. λ. μάτι.

- κάνω τ' αδύνατα δυνατά, βλ. λ. [αδύνατος](#).

- κατά το δυνατό(ν), όσο μπορεί να γίνει: «θα σε βοηθήσω κατά το δυνατόν».

- μα είναι δυνατό(ν)! βλ. φρ. δεν είναι δυνατό(ν)(!).

- μπήκε δυνατά, ξεκίνησε κάτι εντυπωσιακά: «απ' την αρχή μπήκε δυνατά στο χώρο των ηλεκτρονικών και τώρα έχει μια αλυσίδα από καταστήματα σε όλη τη χώρα || η ομάδα μπήκε δυνατά στο παιχνίδι».

- περάσαμε δυνατά, περάσαμε πάρα πολύ ωραία, πάρα πολύ ευχάριστα: «χτες βράδυ περάσαμε δυνατά στα μπουζούκια»·
- πώς είναι δυνατό(ν)! βλ. φρ. είναι δυνατό(ν)(!)·
- στα όρια του δυνατού, βλ. φρ. στο μέτρο του δυνατού·
- στο βαθμό του δυνατού, βλ. φρ. στο μέτρο του δυνατού·
- στο μέτρο του δυνατού, μέχρι εκεί που μπορεί να πραγματοποιηθεί, μέχρι το σημείο που είναι λογικό, αναμενόμενο, προσεγγίσιμο κάτι: «θα προσπαθήσω να τον βοηθήσω να ξελασπώσει, αλλά στο μέτρο του δυνατού, γιατί έχω κι εγώ υποχρεώσεις»·
- τα πάντα είναι δυνατά, είναι πιθανό να συμβούν τα πάντα: «έχει γίνει τόσο απρόβλεπτη η εποχή μας, που τα πάντα είναι δυνατά».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας